

15/7

Sportutställningen och pressen

Både genom offentliga uttalanden och privata meddelanden söker den s. k. Världssportutställningen förmå pressen att avstå från kritik och visa "ett vänligare ansikte" — därigenom skulle den framgång som hittills uteblivit eventuellt kunna inhöstas. Det är på visst sätt naturligt och förställigt att man gör dylika försök; det saknas inte heller skäl att anta att de i någon mån leder till önskat resultat. Pressreklam kan, det är väl känt, åtminstone på kort sikt göra tjänst i stället för reella prestationer; genom att överskyla brister och framhäva förtjänster kan den locka allmänheten till besök — och det måste för arrangörerna framstå som huvudsaken. Resonemanget är i litet format detsamma som vi ständigt får höra på det politiska området. Dölj felgreppen och svårigheterna, prisa de styrande, säg att allt är

bra och går bra — därigenom gör man inte blott kronan på deras hjässa lätt, utan lyckas kanske rent av att vända nederlaget i seger, att skapa den barnsliga tilltro, den hälsosamma okunnighet som är förutsättningen för att klena och bristfälliga planer får lyckosamma eller åtminstone inte alltför olustiga verkningar.

Och dock är detta sätt att resonera ohållbart. Det strider mot den grundsats som alla i mera högtidliga ögonblick erkänner, nämligen att pressens uppgift är att ge en objektiv nyhetsförmedling och att på denna bas uttrycka egna åsikter. Om inte den principen så långt möjligt följs blir hela den offentliga debatten snedvriden. Pressen får inte i styrandes eller styrelsernas intresse göra sig skyldig till förfälskningar, inte ens till patriotiska förfälskningar — för övrigt förklaras alla dylika förfälskningar i större stil ursäktliga just av patriotiska skäl. Skulle pressen visa den följsamhet som efterlyses, skulle för övrigt dess förmåga att övertyga och påverka snart bli katastrofalt förminskad, och vi vore framme vid den inflation av offentliga uttalanden som kännetecknar diktaturerna.

16/7

Dåligt försvar för dålig sak

Fil. kand. Tom Selander publicerade i onsdags i Svenska Dagbladet en artikel som klarlade att veckotidningen Folket i Bild med sina litterära förtjänster förenar en tydlig tendens att driva antiamerikansk och prorysk propaganda. För den som följer tidningen har denna sak länge stått klar, men hr Selanders artikel var genom sin omfattande dokumentering av stort värde. Folket i Bild har gång efter annan innehållit ovederhäftiga angrepp på USA och ett lika ovederhäftigt försvar för Ryssland — bland annat av notoriska kommunister och halvkommunister som Gustav Johansson och Marika Stiernstedt. På sin höjd sträcker sig tidskriften till den "objektivitet" som kommer till uttryck i det senaste numret, där dess chefredaktör förklarar sig oförmögen att välja mellan "Sovjet med dess brist på frihet och löfte om social säkerhet och Amerika med dess prentioner på demokrati som ideligen förnekas i praktiken". Alltså: vederbörande säger sig vara demokrat, men ser ingen skillnad på det genomförda tyranniet i Ryssland och den långtgående (ehuru lika litet som på något annat håll fulländade) folkstyrelsen i USA.

Svaren på hr Selanders artikel — citerad under Pressgran-

nar i Dagens Nyheter — är pinsamt betecknande. Chefredaktör Ohman i Folket i Bild söker inte sakligt bemöta hr Selanders anmärkningar, utan nöjer sig med plattheten "att Folket i Bild är en svensk tidning utan några speciella förpliktelser mot någondera av de här berörda stormakterna" och med en erinran om att han en gång sagt några vänligt nedlåtande ord om USA (denna nation "behöver man inte förlora hoppet om"). Aftontidningen ordar om rykten om en sammansvärjning mot Folket i Bild (genom att tala om rykten blir det möjligt att sprida en lögn utan att bli uppenbart ansvarig för den) och om antikommunistisk hysteri — att reagera mot prorysk propaganda är alltså ett tecken på hysteri. Morgon-Tidningen slutligen förklarar att familjen Bonniers veckopressintressen är orsaken till kritiken av Folket i Bild — utan att söka förneka den sakliga riktigheten i kritiken. Att Dagens Nyheter — som gång efter annan kritiserat dåliga veckotidningar, var de än utges — medverkar till att uppvisa den proryska agitationen i Folket i Bild anses sålunda visa en ohelderlig tjänstvillighet mot andra veckotidningar.

Så ynkligt kan blott en mycket dålig sak försvaras.